

Výuka českého jazyka v českých komunitách na Ukrajině a v Polsku v roce 2016

Centrum humanitární pomoci krajanům uspořádalo tradiční prázdninové kurzy českého jazyka v krajaňských komunitách na Ukrajině a v Polsku, jejichž cílem je kromě výuky češtiny také posílení povědomí o české kultuře. Projekt běží již více než 24 let.

V první etapě odjeli čtyři čeští učitelé do ukrajinských vesnic Veselynivka a Bohemka. Výuka probíhala ve sborových domech nebo v přírodě, v Bohemce se kurzů pravidelně účastnilo 20 – 25 dětí, ve Veselynivce pak 8 – 12 dětí s různými úrovněmi znalosti češtiny.

V druhé etapě odjel český učitel do polského Zelowa, kde navštěvoval děti přímo ve škole. Jeho působení se setkalo se zvláště kladnými ohlasy, k čemuž jistě přispělo i to, že jeho předci ze Zelowa pocházejí. Kromě výuky češtiny byla úspěšná i série večerních besed věnovaná dospělým.

Koordinace činnosti českých škol v zahraničí

Obliba českých škol v zahraničí stoupá a s ní roste i potřeba jejich činnost zastřešovat, o což se stará Spolek českých škol bez hranic (ČŠBH). Cesta k zavedení oficiální ČŠBH obvykle začíná založením iniciativy s cílem nabídnout možnost setkávání dětí a rodičů, kteří mají zájem udržovat české tradice.

Label kvality Českých škol bez hranic, které splňují kritéria MŠMT tzv. poskytovatele vzdělání v zahraničí, má 7 škol. Českých škol bez hranic je 8 a dále existuje 36 spolupracujících škol. K září 2016 do nich po celém světě nastoupilo celkem 3000 žáků a eviduje se dalších 53 zájemců o založení nových škol.

Spolek zdarma poskytuje metodickou pomoc v podobě příručky „Jak se stát ČŠBH“ nebo prostřednictvím konzultací. Spolek se rovněž aktivně účastní konferencí českých škol ve světě a součástí jeho činnosti je i vytváření vlastních akreditovaných kurzů, pomoc českým školám v oblasti práce s žákem-cizincem a úzká spolupráce s českými institucemi, především s MŠMT, MZV a Domem zahraničních služeb.

Letní tábor České školy bez hranic

České školy bez hranic uspořádaly v olomouckém centru ekologických aktivit Slunákov osmý ročník letního dětského tábora, který se uskutečnil ve dvou turnusech a celkem se jej zúčastnilo 39 dětí krajanů z Evropy, Severní Ameriky a Asie.

Hlavním cílem tábora je rozvoj českého jazyka prostřednictvím výtvarných, hudebních, literárních a jiných aktivit. Každoročně probíhá také celotáborová hra, která tvoří základ ke všem kreativním činnostem. Jejím tématem pro rok 2016 byl Karel IV. a jeho doba.

Děti s českým králem putovaly po zemích koruny české – podílely se na stavbě Karlova mostu, upekly si pardubický perník, projely se na koních a ulovily si jihočeského kapra, to vše s cílem vylepšit znalost českých dějin. Tábor se setkal s pozitivními ohlasy jak ze strany rodičů, tak dětí, které se na tábor často opakovaně vrací.

Asistenční pomoc krajské komunitě v Banátu

I v roce 2016 pokračoval projekt organizace Člověk v tísni na pomoc krajské komunitě v Banátu, jehož hlavním cílem je zachovat unikátní krajskou komunitu prostřednictvím vytvoření podmínek srovnatelných s tím, co lze rumunským Čechům nabídnout v ČR. Jelikož projekt běží už druhé desetiletí, je možné čerpat ze zkušeností a pokračovat v činnostech, které se v minulých letech setkaly s úspěchem.

Jedná se především o podporu rozvoje šetrného cestovního ruchu například formou činnosti infocentra. Projekt se snaží o pozvolný rozvoj agroturistiky a s tím související vytváření nových pracovních míst pro krajanů. Součástí projektu je i provoz webového portálu banat.cz, kde je turistům k dispozici aktualizovaná databáze služeb a aktivit v Banátu.

V neposlední řadě se projekt věnuje údržbě turistického značení nebo marketingové kampani k propagaci prodeje domácích výrobků krajanů, kteří mají zároveň možnost účastnit se nejrůznějších školení. V Banátu se také konal již osmý ročník festivalu české kultury, jehož cílem je přilákat do oblasti turisty z ČR.

Zajištění zubní péče v Banátu

Oblastní charita Hodonín se podílela na zajištění zubní péče pro krajanů v Banátu, která je v oblasti mnohdy těžko dostupná. Zubní lékaři se věnovali nejen akutním případům, ale zároveň s sebou přivezli pomůcky ke správnému provádění ústní hygieny a zaměřili se také na osvětu ohledně péče o mezizubní prostory a dásně. Do jejich ordinace učitelé v době výuky dovedli místní školáky a v odpoledních hodinách se stomatologové věnovali dospělým. Za dobu fungování projektu bylo patrné zlepšení dentální hygieny mezi krajanů.

Malé Česko za Dunajem: Podpora kulturní svébytnosti krajanů v Srbsku a Rumunsku

Hlavním cílem projektu Hnutí Brontosaurus je podpora kulturní svébytnosti krajanů v vybraných lokalitách v Srbsku a Rumunsku, dobrovolnického zapojení zejména mladých lidí ve prospěch krajanů v zahraničí a budování a péče o dlouhodobě udržitelná partnerství

mezi regionálními institucemi. Po přípravných výjezdech se v každé oblasti uskutečnil na přelomu května a června mezinárodní dobrovolnický tábor.

Tábora v Rumunsku se zúčastnilo 15 dobrovolníků a hlavní organizátor akce Martin Koudelka. Účastníci se zapojili do běžného života obce – pomáhali místním drobným farmářům a vyzkoušeli si činnosti spojené s tradičním hospodařením jako například mletí mouky na vodních mlýncích, výrobu sýra nebo pečení chleba. Také se věnovali vyznačení zcela nové 15 kilometrové turistické trasy.

Srbského tábora se zúčastnilo 17 dobrovolníků a 3 organizátoři. Dobrovolníci se za pomoci místních obyvatel zapojili do opravy hřbitova a kostelní zahrady a založili nové volejbalové hřiště. Oba dobrovolnické tábory pomohly stmelit místní komunitu a motivovat krajany k udržování tradic i nadále. Na podzim se pak uskutečnilo evaluační setkání, kde se projednávalo pokračování projektu v roce 2017.

Vyznačme Bataypora – podpora české komunity v Brazílii prostřednictvím turistického značení

Klub českých turistů vyslal do brazilského města Bataypora založeného J. A. Baťou a J. Trachtou české značkaře, aby pokračovali ve značení turistických tras a zároveň zde vyškolili členy krajanské komunity, kteří by mohli sami ve vyznačování pokračovat. Značkaři také uspořádali přednášky o turistickém značení v ČR, jelikož Česko a Slovensko patří k zemím s nejdokonalejší sítí turistických stezek.

V rámci výjezdu bylo nově vyznačeno 42 km, celkem je tedy v Bataypora 61 km tras. Novou trasu již navštívila řada místních občanů, ale také Čechů, kteří se do Bataypora vydali v rámci zájezdu po Jižní Americe. Vyznačení stezky také pomohlo zvýšit povědomí Brazilců o místní české komunitě.

Konference Krajané a otázka identity

V září 2016 se v Nové budově Národního muzea uskutečnil již devátý ročník konference Krajané, tentokrát věnovaný tématu Krajané a otázka identity. Zahájení se zúčastnili i zástupci MZV – náměstek Václav Kolaja a zmocněnec MZV pro krajanů Jaroslav Kantůrek. Cílem konference je vytvářet platformu pro setkávání zahraničních Čechů a stavět mosty mezi krajanů v cizině a českou veřejností.

Konference se zúčastnilo přes sto zahraničních Čechů z téměř dvaceti zemí celého světa a představila se na ní také nová čestná předsedkyně Mezinárodního koordinačního výboru zahraničních Čechů Eliška Hašková Coolidge, která funkci převzala po zesnulé Áje Vrzáňové.

Na úvod byla také předána Ocenění za dlouholetou činnost pro krajanů komunity. Mezi konferenčními příspěvky se objevila témata jako „Českoslovenství na Tasmánii,“ nebo „Volynští Češi – identita a akulturace.“ O konferenci informovala česká média, především Český rozhlas a Pražský deník.

Češi ve Vídni: digitální průvodce po nemovitých památkách

Nadace pro dějiny kultury ve střední Evropě ve spolupráci s Kulturním klubem Čechů a Slováků v Rakousku připravila digitálního průvodce po nemovitých památkách spojených s působením Čechů ve Vídni před rokem 1918.

Publikace, která je volně dostupná na webových stránkách Acecs.cz, mapuje nejen budovy, ale také pamětní desky, pomníky a podniky. Jedním z hlavních přínosů publikace je prohloubení povědomí o komunitě vídeňských Čechů a její historii jak v českém, tak v rakouském prostředí.

Zároveň upozorňuje na existenci vídeňských nemovitých památek spjatých s českou historií a umožňuje tak jejich odborné zhodnocení a ochranu. Projekt je koncipován jako otevřený a jeho elektronický charakter umožňuje jej dále rozšiřovat, plánováno je i přeložení publikace do němčiny.

10. ročník Mezinárodního krajského festivalu

Jubilejního desátého ročníku Mezinárodního krajského festivalu, který proběhl na konci září v Praze, se zúčastnilo šestnáct souborů a více než 250 účinkujících. Jako již tradičně byli účastníci slavnostně přivítáni v Senátu. Na programu byla mimo jiné prezentace spolků nebo workshop lidových tanců. Festival každoročně zakončuje oblíbený krojovaný průvod všech souborů Prahou. Festival se těší velké popularitě i mezi mladými účastníky, u nichž právě možnost cesty do Česka, kde mají kořeny, zvyšuje zájem o český jazyk, folklor a tradice.

20. století ve vzpomínkách příslušníků české menšiny v Chorvatsku

Hlavní náplní projektu bylo zaznamenat vzpomínky české menšiny v Chorvatsku a jejich povědomí o české identitě skrz historické události na Balkáně. O jejich natočení se postaral učitel českého jazyka v Chorvatsku Luděk Korbel, který má v daruvarské oblasti širokou síť kontaktů.

Vznikly nahrávky se třinácti pamětníky a jejich výstupy jsou k dispozici na webu Paměť národa jak v češtině, tak v angličtině. Projekt se setkal s pozitivními ohlasy a po jeho pilotní části se začali ozývat další pamětníci, kteří mají zájem se podělit o své vzpomínky. Nahrávky poslouží také jako podklady pro další etnologický výzkum české menšiny. Součástí projektu byla rovněž prezentace přímo v Chorvatsku za účasti pamětníků.